

VÁCLAV LOULA Z ČESKÉ ASOCIACE PETROLEJÁŘSKÉHO PRŮMYSLU A OBCHODU:

Umíme zpracovávat i jinou ropu než ruskou

Martin Procházka

■ **Do kdy by podle vás mohlo Česko ukončit odběry ropy z Ruska?**

Konec letošního roku, tak jak to v posledních dnech znělo z Evropské unie, se mi zdá přehnaně ambiciózní. Budeme rádi, když se to podaří do konce roku 2023. To rozhodnutí ale udelej politiky, i když by měli respektovat odborné názory a argumenty petrolejářského průmyslu.

■ **Odkud by se dala ruská ropa nahradit?**

Pokud se vůbec podaří objem nahradit, tak třeba ze zemí ropného kartelu OPEC nebo Norska, při pokračování v dodávkách ropy z Ázerbájdžánu i Kazachstánu nebo USA. Máme za sebou dva covidové roky, tehdy byla nízká cena ropy a nešly tak velké investice do nových ložisek a těžby.

Dnes je otázkou, zda OPEC bude vůbec schopen zdrojově výpadek ruské ropy nahradit. Zatím vidíme rezervy u Saúdské Arábie, Spojených arabských emirátů. Uvidí se, jak Evropu podpoří Spojené státy. Prezident Joe Biden nedávno zrušil moratorium na těžbu ropy z ropných břidelic na federálních pozemcích. Uvidíme, jak se zachová OPEC na zasedání v květnu, zda produkci ropy navýší, a o kolik.

■ **Slovensko chce odklat kvůli tomu, že jeho rafinerie nejsou na jinou než ruskou ropu uzpůsobeny. Jak je to v Česku?**

■ **Rafinerie v ČR mají zkušenosti s ropami jiné proveniencce. Třeba z Ázerbájdžánu, Libye, Norska nebo USA**

Česko má od roku 1996 ropovod IKL z německého Ingolstadtu do Kralup nad Vltavou. To je velká výhoda, protože tímto ropovodem se přepravuje asi 38 druhů rop a rafinerie v České republice mají zkušenosti s ropami jiné proveniencce než ruské. Třeba z Ázerbájdžánu, Libye, Norska nebo Spojených států. Zkušenosti tedy jsou, a to je oproti Slovensku výhoda.

Vlastníkem rafinerií v České republice je polský PKN Orlen, který má na rozdíl od nás přístup k moři a umí si dovézt ropu tankery.

Foto archiv

■ **My ale přístup k moři nemáme...**

Jsem odkázán na ropovodní trasy. Pokud by se zastavily dodávky ruské ropy ropovodem Družba, musel by přijít na řadu transalpský ropovod TAL, na který je napojen v Ingolstadtu

ropovod IKL. TAL má kapacitu až 43 milionů tun ročně. Obhospodařuje jej ale konsorcium italských, rakouských a německých firem a v nich mají rozhodující podíl společnosti západoevropských rafinerií jako Shell nebo OMV. My tam máme pouze menší podíl a dopravujeme asi tři až čtyři miliony tun ropy zejména pro rafine-

rii v Kralupech nad Vltavou. Tam umí zpracovat neruskou ropu bez problémů.

■ **A co suroviny pro rafinerii v Litvínově?**

Podstatné podle mě je, že PKN Orlen uzavřel smlouvu na dodávky ropy se Saudi Aramco. Ta dodává saúdskoarabskou lehkou ropu a ukazuje se, že by mohla mít kvalitu, která by mohla vyhovět rafinerii v Litvínově jako náhrada ruské ropy.

Tamní rafinerie je nastavena na kvalitu ruské ropy, ale vyrábí velké množství motorové nafty a také řadu petrochemických produktů. Jen pro představu, když třeba vezmete mobil, je na něm 95 procent výrobků z ropy.

Už se provádějí pokusy, uvidíme, jaký bude závěr různých zkoušek, že by bylo možné v Litvínově zpracovat i ropu jinou. Musíme ji ale umět dostat do Ingolstadtu. Ropovod IKL už to potom zvládne, má kapacitu 11 milionů tun ročně, a Česká republika potřebuje osm milionů tun.

■ **Jak by se ale saúdská ropa mohla dostat do českých rafinerií?**

Ideálně tankery do Terstu. Je ale nejprve třeba prověřit logis-

tiku dodávek neruské ropy tankery do vhodných přístavů. Pro nás je nevhodnější Terst. Potom existuje ropovod ze Španělska přes Francii, ale ten je momentálně mimo provoz. Je tedy třeba prověřit, kolik by stálo jeho obnovení. To by nám pomohlo významně zvýšit zdroje neruské ropy.

Konkrétně je ale třeba nutně řešit možné navýšení kapacity ropovodem TAL a to, zda je prostřednictvím PKN Orlen dostatek neruské ropy pro rafinerii v Litvínově. Stejně jako to, zda je i nadále zajištěno plynulé zásobování motorovou naftou z dovozu zejména z okolních států.

■ **Nafty u nás tedy nevyrobíme dost?**

Česká republika není v naftě soběstačná. Musíme ročně dovážet dva miliony tun pohonných hmot, zejména motorové nafty. Potřebujeme tak, aby trh byl stabilní i v okolních zemích jako Polsko, Německo nebo Slovensko, které rovněž mají ruskou ropu. Případné embargo ruské ropy je potřeba řešit jako solidární projekt celé Evropské unie a bude to vyžadovat delší čas.

Vláda chce brát ruskou ropu ještě aspoň dva roky

(Pokračování ze str. 1)

Krátce poté ukrajinský ministr zahraničí Dmytro Kuleba prohlásil: „Pokud některá z evropských zemí i nadále odmítá embargo ruské ropy, tak to je podle mě dobrý důvod říci, že se tato země podílí na zločinech páchaných Ruskem na ukrajinském území.“

Česká vláda je podle Fialy připravena sankce navržené Komisí podpořit za předpokladu, že Česko bude mít odklad do té doby, než bude navýšena kapacita ropovodů, které mohou ropu do ČR dopravit. „Snažíme se získat odklad na dva nebo tři roky,“ potvrdil premiér.

Doplnil, že v této věci inten-

zivně jedná mimo jiné s předsedou Evropské rady Charlesem Michelem i šéfkou Komise von der Leyenovou. Dnes chce záležitost probírat také s německým kancléřem Olafem Scholzem v Berlíně.

Podle Fialy „je čas, aby se projevila evropská solidarita a snaha o odstřížení od ruských dodávek, aby se Evropa zbavila energetické závislosti na Rusku“. „Potřebujeme k tomu solidaritu evropských zemí,“ dodal premiér.

Také podle ministra průmyslu a obchodu Jozefa Síkely (za STAN) musí být podmínkou pro jakékoli sankce koordinovaný a solidární postup napříč Evropskou unií.

„Základem funkčního sankčního mechanismu je podle nás to, že dopady na občany a průmysl žádného z členských států nebudou závažnější než dopady na Ruskou federaci,“ podotkl Síkela.

Klíčem je ropovod TAL z Terstu

Zajistit dodatečné a dostatečné dodávky v případě jejich výpadku z Ruska by podle Síkely trvalo 30 až 40 dní. Tuto dobu by pokryly zásoby ze státních hmotných rezerv, které vydrží na více než 94 dní. „K tomu, aby bylo možné do České republiky dopravit dostatek ropy, je ale třeba zajistit rozšíření ka-

pacitu přepravní infrastruktury,“ upozornil ministr.

„Zvažovali jsme několik možností a vyhodnotili jsme, že nevhodnější je navýšení kapacity ropovodu TAL z italského Terstu,“ uvedl Síkela. TAL je podle jeho slov nyní technicky připraven na navýšení dodávek o zhruba 2,5 milionu tun ročně. Čeká se na povolení od bavorských úřadů.

Ropovod TAL vede k Ingolstadtu v Bavorsku, kde je napojen na další ropovod IKL vedoucí do Kralup nad Vltavou.

„V březnu jsem požádal německého ministra hospodářství Roberta Habecka o zrychlení povolovacího řízení. Přislíbil pomoc, a podle mých informací

Poloviční závislost ČR

Česko loni dovezlo 6,8 milionu tun ropy.

Z toho 49 procent tvořila ruská ropa dopravovaná ropovodem Družba.

Zbylých 51 procent dovozu představoval ropovod IKL z Německa.

Závislost Unie na dovozech z Ruska je zhruba 25procentní.

se v této věci ledy pohnuly správným směrem,“ uvedl.

K nahrazení dodávek ruské ropy ropovodem Družba bude ale Česko potřebovat ještě další navýšení kapacity ropovodu TAL, a to až na 48 milionů tun

ročně ze současných asi 43 milionů tun. To by podle Síkely mělo trvat přibližně dva roky.

Vláda se bude rovněž snažit po navýšení kapacity získat v ropovodu takový podíl, aby nahradil současnou kapacitu Družby, což jsou asi čtyři miliony tun ročně.

„Právě o tom jednáme s Německem, Rakouskem, Itálií a také s Evropskou komisí, kvůli financování tohoto projektu,“ dodal Síkela.

TAL vlastní tři společnosti, po jedné z Itálie, Rakouska a Německa. Český stát v každé z nich drží prostřednictvím státní firmy Mero pětiprocentní podíl. Síkela neupřesnil, o kolik by chtěl podíl Mera navýšit.

Čínské rafinerie nakupují lacino od Rusů

V době, kdy západní státy řeší omezení nákupů ruské ropy, nakupují nezávislé čínské rafinerie podle listu The Financial Times v tichosti tuto surovinu od Rusů ve velké slevě.

Čínské státní podniky obchodující s komoditami nové smlouvy na dodávky z Ruska většinou odmítly, podle zdroje listu ale předaly nezávislým rafineriím část svých nasmlouvaných objemů ropy.

Podobně se podle serveru kurzy.cz zachovala i Indie. Ta měla v polovině března dovážet zhruba 360 000 barelů ruské ropy denně, což až čtyřnásobně převyšovalo obvyklý průměr. Odhaduje se, že ruská ropa do Indie proudila s výraznou slevou až 30 dolarů (702 Kč) na barel.

Severomořská ropa Brent se včera odpoledne podle serveru Investing.com prodávala okolo 108,50 dolaru za barel, o 3,3 procenta draž než v úterý.

Agentura Bloomberg s odvoláním na obeznamené zdroje včera informovala, že Indie po Moskvě požaduje cenu pod 70 dolarů za barel jako kompenzaci rizik souvisejících s překážkami při nákupu. (pro)

Řecko staví terminál pro zkapalněný plyn

Řecko zahájilo stavbu nového terminálu pro příjem zkapalněného plynu LNG v přístavním městě Alexandrupoli v severní části Egejského moře. Už příští rok by tudy měla surovina proudit do celé jihovýchodní Evropy a snížit tak závislost regionu na ruském plynu.

Úterní ceremonie v Alexandrupoli se zúčastnili řecký premiér Kyriakos Mitsotakis, jeho bulharský kolega Kiril Petkov, srbský prezident Alexandar Vučić, severomakedonský pre-

Foto Reuters

miér Dimitar Kovačevski a předseda Evropské rady Charles Michel.

„Rusko svým nátlakem ničeho nedocílí,“ zdůraznil Petkov v narážce na zastavené dodávky plynu z Ruska pro jeho zemi. Kandidáti pro dodávky LNG do Alexandrupoli jsou Alžírsko, Katar, Egypt a USA. (nek)

Předseda Evropské rady Charles Michel (vlevo) a řecký premiér Kyriakos Mitsotakis v Alexandrupoli.

Ukrajina už dostala humanitární pomoc ve výši 4,5 miliardy eur

Ukrajina dostala od mezinárodních partnerů během ruské invaze humanitární pomoc ve výši 4,5 miliardy eur (přes 110 mld. Kč), napsala agentura Ukrinform s odvoláním na premiéra Denyse Šmyhala.

„Za poslední týden Světová banka převedla 500 milionů dolarů,“ řekl na včerejším zasedání vlády Šmyhal a dodal, že se jedná o grantové prostředky, které Kyjev nemusí vracet. Poskytnutá asistence pomohla vyplatit všechny sociální dávky a zahájit nové programy pomoci, dodal šéf vlády. „Od prvních březnových dnů do května obdržela Ukrajina přes 304 tisíce tun humanitární pomoci. Minulý týden dorazilo 24 tisíc tun,“ doplnila podle Ukrinform Darja Zarivná, poradkyně ukrajinského prezidenta.

Ta také poznamenala, že mezinárodní společenství pokračuje ve shromažďování finančních prostředků na pomoc Ukrajině. Peníze podle Zarivné přicházejí od zahraničních státních institucí i od jedinců skrze OSN a mezinárodní charitativ-

ní nadace. Většinou jsou využívány na pomoc ukrajinským uprchlíkům v různých zemích, dodala.

Zhruba třicetka států světa podporuje Kyjev také dodávkami zbraní a vojenského materiálu, díky čemuž zbrojní firmy zaznamenávají rekordní zisky. Americký prezident Joe Biden navíc minulý týden požádal Kongres o vyčlenění dalších 33 miliard dolarů (770 miliard korun) na pomoc Ukrajině, z čehož většina má směřovat do vojenských pomoci. (zr, ČTK)

Ruský vrchní rabín kritizuje Lavrova

Za šokující označil výroky šéfa ruské diplomacie Sergeje Lavrova o židovském původu Adolfa Hitlera ruský vrchní rabín Berel Lazar. K vyjádření přidal podle listu The Jerusalem Post také doporučení, že Lavrov by se měl omluvit.

„Nepovažuji se za člověka, který by měl radit šéfovi ruské diplomacie, ale bylo by pěkné, kdyby se Židům omluvil a přiznal, že se mýlil,“ sdělil Lazar, který je přítom považován za člověka blízkého prezidentu Vladimíru Putinovi.

Izrael na Lavrova reagoval ostrou kritikou a předvolal si ruského velvyslance Anatolije

Viktorova. Moskva ale v útocích pokračovala a obvinila židovský stát z podpory „neonacistického režimu v Kyjevě“.

Moskva dráždí Hamásem

Navíc pozvala k jednání příslušníky palestinské radikální organizace Hamas, s nimiž probírala situace na jeruzalémské Chrámové hoře.

Podobné aktivity podle pozorovatelů mohou spolu se snahou zařadit se po bok západních zemí vést k tomu, že Izrael zapomene na svou zdrženlivost a zařadí do dodávek pomoci na

Ukrajinu více obranných zbraní a dalšího vojenského materiálu.

Hra o syrské nebe

Přesto židovský stát pravděpodobně nepřestane odpírat Ukrajině své nejmodernější a útočné zbraně. Ve hře je totiž izraelská možnost zasahovat v Sýrii proti dodávkám zbraní šíitským skupinám podporovaným Iránem.

Nálety a raketové ostřelování skladů a kolon by totiž bez shovívavosti ruské protiletectvé obrany, která zatím dominuje syrskému vzdušnému prostoru, nebyly možné. (brw)